TENDINŢE ACTUALE ŞI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE A PIEŢEI VMS ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Nicoleta NUŢĂ,

studentă, anul III, Facultatea de Ştiinţe Economice, Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 336.763(478) E-mail:nicoletanuta90@gmail.com

Purpose of the article. *This article analyzes the current state of the government securities (GS) market in the Republic of Moldova, focusing on recent trends, structural challenges, and development opportunities. The aim is to assess how GS contribute to public debt financing, fiscal stability, and the modernization of the financial system.*

Methodology. *The research is based on a mix of qualitative and quantitative methods. It uses the analysis of official statistical data (2018–2024), legislative frameworks, and reports from the Ministry of Finance and the National Bank of Moldova. Comparative methods are employed to assess international practices, while graphical and structural analyses help interpret market trends.*

Keywords: *government securities, public debt, treasury bills, financial market, bond yields, investor base, market digitalization.*

Introducere. În contextul creşterii nevoilor de finanţare publică şi al dezvoltării continue a pieţei financiare din Republica Moldova, valorile mobiliare de stat (VMS) devin un instrument tot mai important pentru atragerea resurselor interne. Evoluţia cadrului legislativ, diversificarea instrumentelor de împrumut, precum şi lansarea platformei electronice de investiţii directe în VMS reflectă modernizarea rapidă a acestui segment de piaţă. Totodată, instabilitatea economică şi presiunile bugetare asociate crizelor recente (pandemie, criza energetică) au determinat statul să se bazeze într-o mai mare măsură pe emisiunea de VMS. Astfel, tema abordată este de maximă actualitate, întrucât reflectă o realitate financiară dinamică şi strategică pentru sustenabilitatea economiei naţionale.

Materiale şi metode. Suportul informaţional necesar analizei este format din acte normative (legi, regulamente şi ordine ale autorităţilor competente), rapoarte ale Ministerului Finanţelor şi ale Băncii Naţionale a Moldovei, publicaţii ştiinţifice autohtone şi internaţionale.

Rezultate şi discuţii. În ultimii ani, piaţa primară a VMS din Republica Moldova a cunoscut o dinamică semnificativă, influenţată de mai mulţi factori economici, fiscali şi monetari. Volumultotal al emisiunilor a crescut treptat, de la circa 9,7 milioane de lei în 2018 la peste 35 de milioane de lei în 2024, în special în contextul unor nevoi sporite de finanţare publică, determinate de pandemie, criza energetică şi alte provocări macroeconomice.În figura 1 este prezentată structura VMS emise pe piaţa primară pe tipuri de instrumente, după termenul de scadenţă.

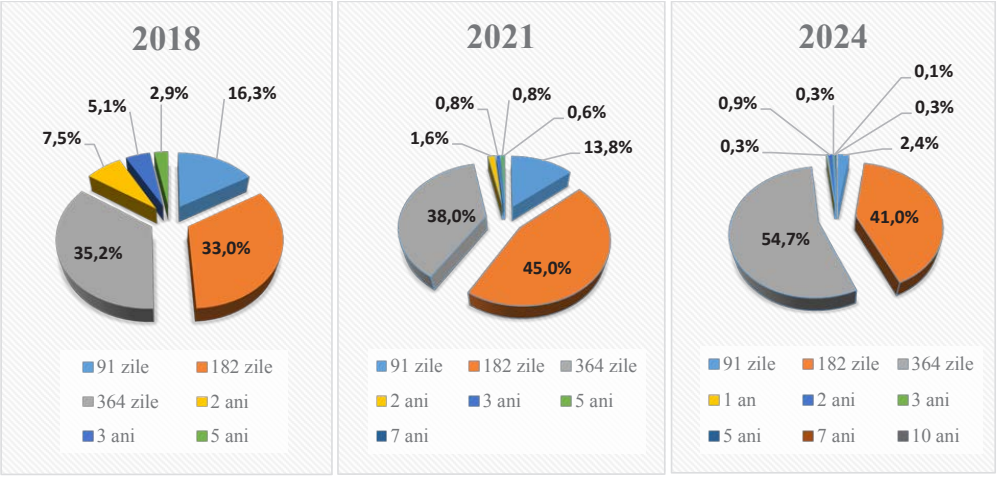

Figura 1. Structura VMS emise pe piața primară în perioada 2018-2024, %

Sursa: elaborată de autor în baza sursei [2].

Analizând curbele de randament aferente investițiilor în VMS emise pe piața primară în perioada 2019-2024 (figura 2), se remarcă un trend descendent. Această formă a curbei indică faptul că, în perioada analizată, randamentele VMS pe termen scurt au fost mai ridicate decât cele pe termen lung. În ceea ce privește anul 2022, acesta a fost marcat de o inflație ridicată, ceea ce a determinat creșterea randamentelor VMS. În condiții de inflație înaltă, investitorii solicită dobânzi mai mari pentru a-și proteja capitalul investit.

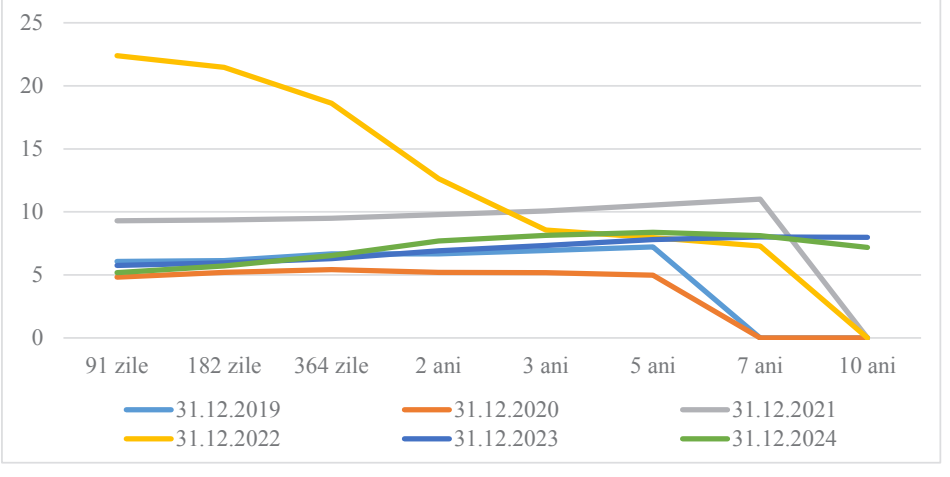

Figura 2. Curbele de randament aferente investițiilor în VMS emise pe piața primară, în perioada 2019-2024, %

Sursa: elaborată de autor în baza sursei [2]

În urma analizei, au fost identificate o serie de direcții pentru dezvoltarea pieței VMS din Republica Moldova:

- Diversificarea gamei de instrumente financiare (spre exemplu, introducerea obligațiunilor indexate la inflație și a obligațiunilor verzi, prezente pe piețele statelor UE);
- Promovarea obligațiunilor de stat și crearea unui echilibru în structura instrumentelor emise pe piața primară, dominată momentan de bonurile de trezorerie pe termen scurt;
- Promovarea continuă a platformei online eVMS.md și organizarea campaniilor de educație financiară, pentru a crește încrederea cetățenilor în instrumentele financiare oferite de stat;
- Alinierea reglementărilor locale la bunele practici din țările cu piețe dezvoltate în materie de transparență și gestionare a datoriei de stat.

Concluzii

Piața VMS de stat din Republica Moldova se află într-un proces activ de maturizare. Pe fondul unor provocări bugetare și economice majore, autoritățile au reușit să dezvolte un sistem funcțional de emisiune și tranzacționare a VMS, inclusiv prin digitalizare și modernizare instituțională. Totuși, pentru a asigura sustenabilitatea și atractivitatea acestei piețe, este necesar un efort continuu de reformă, diversificare și integrare a bunelor practici internaționale.

Referințe:

1. Pagina oficială a Ministerului Finanțelor, disponibilă: https://www.mf.gov.md/ro, [accesat: 04.04.2025].
2. Rapoartele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pentru anii 2018-2024, disponibile: https://mf.gov.md/ro/datoria-sectorului-public/rapoarte/datoria, [accesat: 07.04.2025].
3. Comunicatele Ministerului Finanțelor privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare de stat prin intermediul platformei electronice ”Programul de vânzare directă a valorilor mobiliare de stat persoanelor fizice în Republica Moldova” pentru 2024-2025”, disponibile: https://mf.gov.md/ro/datoria-sectorului-public/piața-primară-a-vms/comunicate-privind-plasarea-vms-prin-subscriere, [accesat: 10.04.2025].
4. FRIȘCU O., *Dezvoltarea pieței valorilor mobiliare de stat în Republica Moldova*, USM, Chișinău, 2024.
5. LITOCENCO A., *Creșterea atractivității investiționale a valorilor mobiliare de stat în scopul finanțării economiei Republicii Moldova*, Chișinău, 2024.

Recomandat
***Angela FILIP**, dr., conf. univ.*